
ІСТОРІЯ, ПСИХОЛОГІЯ, СОЦІОЛОГІЯ І ФІЛОСОФІЯ У СФЕРІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ФОРМ ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВІТИ

<https://doi.org/10.32652/tmfvs.2018.4.91-95>

Юрій Бріскін, Віра Передерій

Анотація. Розглянуто питання впровадження інноваційних форм олімпійської освіти. Мета. Визначення ефективності впровадження інноваційної форми олімпійської освіти – проекту #OlympicLab. Методи. Аналіз наукової літератури, опитування. Результати. #OlympicLab – нова форма олімпійської освіти. Проект доступний для всіх та відповідає вимогам часу. Має багатоаспектний характер, базується на культурно-освітній програмі Юнацьких Олімпійських ігор та містить шість модулів. Із метою оцінки результатів впровадження проекту #OlympicLab було проведено онлайн опитування представників регіональних відділень НОК України. Воно складалося із запитань про оцінювання ефективності проекту загалом та ефективності його окремих модулів. Загальна оцінка ефективності впровадження проекту становила $8,9 \pm 1,09$ бала. Найбільш ефективним завданням проекту визначено спрямованість на ознайомлення з олімпійськими та загальнолюдськими цінностями, яке, за результатами опитування, отримало $9,35 \pm 0,93$ бала. Найбільшою перевагою проекту респонденти визначили інноваційність модулів ($8,88 \pm 1,00$ бала). Аналіз наукової та методичної літератури, нормативних документів МОК свідчить про важливість олімпійської освіти та необхідність розробки її інноваційних форм.

Результати опитування підтвердили ефективність модулів, завдань та контенту #OlympicLab, а також допомогли виділити переваги проекту та визначити перспективи його вдосконалення.

Ключові слова: #OlympicLab, ефективність, опитування, модулі.

Abstract. The question of introducing innovative forms of Olympic education are considered. Objective. To determine the effectiveness of implementing the innovative form of Olympic education – the project #OlympicLab. Methods. Analysis of scientific literature, surveys. Results. #OlympicLab is a new form of Olympic education. The project is accessible to everyone and meets the requirements of the time. It has a multi-dimensional character, is based on the Cultural and Educational Program of the Youth Olympic Games and contains six modules. In order to evaluate the results of the project # OlympicLab, an online survey of representatives of regional branches of the NOC of Ukraine was conducted. It consisted of questions about assessing the effectiveness of the project in general and the effectiveness of its individual modules. The overall assessment of the effectiveness of the project implementation was 8.9 ± 1.09 points. The most effective task of the project was determined to be the commitment to be familiar with the Olympic and general human values, which, according to the results of the survey, constituted 9.35 ± 0.93 points. The major advantage of the project according to the respondents was the innovation of the modules (8.88 ± 1.00 points). The analysis of the scientific and methodological literature, the IOC regulations testifies to the importance of the Olympic education and the need to develop its innovative forms. The results of the survey confirmed the effectiveness of #OlympicLab modules, tasks and content, and also helped to highlight the benefits of the project and identify the prospects for its improvement.

Keywords: #OlympicLab, effectiveness, survey, modules.

Вступ. Аналіз спеціальної наукової та методичної літератури переконливо свідчить, що нині детально розкрито шляхи інтеграції олімпійської освіти в навчально-виховний процес шкільної молоді [1, 4], висвітлено виховний потенціал олімпійського руху [5, 6], окреслено значущість впровадження олімпійської освіти у підготовку фахівців сфери фізичної культури та спорту [3]. Також слід підкреслити, що реалізація принципів та ідеалів олімпізму, гуманістичних ідей та цінностей здійснюється завдяки олімпійській освіті, актуальність якої зростає разом із підвищенням соціальної значущості спорту.

Як відомо, систему олімпійської освіти в Україні, яка має високий рівень теоретичної обґрунтованості та практичного впровадження у різноманітних формах, визнано олімпійською спільнотою однією з найкращих у світі. Сучасні міжнародні тренди у розвитку спорту як виду соціальної практики, динамічні процеси, які відбуваються в системі міжнародного олімпійського руху, тенденції розвитку суспільства, що, зокрема, відображено у рекомендаціях 22, 23, 26 та 39 «Порядку денного – 2020 МОК», де декларується важливість олімпійської освіти, висувають вимоги до актуалізації її наявних форм та засобів. Сказане демонструє потребу роз-

робки, обґрунтування та впровадження інноваційних форм олімпійської освіти [7].

Підкреслимо, що значну кількість наукових досліджень присвячено розробці змісту олімпійської освіти, як фактора гуманізації освітнього процесу учнівської молоді. Проте, існуючий контент не повно відображає думки, мотиви, потреби, інтереси та світогляд цільової аудиторії (переважно дітей, підлітків і молоді), які постійно змінюються під впливом часу [2].

Дослідження виконано в межах теми «Теоретико-методичні основи управління тренувальним процесом та змагальною діяльністю в олімпійському, професійному та адаптивному спорті» на 2016 – 2020 рр. (№ держреєстрації 0116U003167).

Мета дослідження – визначення ефективності впровадження інноваційної форми олімпійської освіти – проекту #OlympicLab.

Методи дослідження: теоретичний аналіз і узагальнення, опитування (онлайн анкетування), методи математичної статистики.

Результати дослідження та їх обговорення. Нами було проведено дослідження роботи 26 регіональних відділень Національного олімпійського комітету (НОК) України (Вінницьке, Волинське, м. Горішні Плавні, Дніпропетровське, Донецьке, Житомирське, Закарпатське, Запорізьке, Івано-Франківське, м. Київ, Київської області, Кропивницьке, Луганське, Львівське, Миколаївське, Одеське, Полтавське, Рівненське, Сумське, Тернопільське, Харківське, Херсонське, Хмельницьке, Черкаське, Чернівецьке, Чернігівське), представники яких дали згоду на участь в ньому.

Аналізуючи поточний стан олімпійської освіти в Україні, можна зробити висновок, що всі проекти, які сьогодні реалізуються (Олімпійський урок, Олімпійський тиждень, Олімпійський день, Олімпійська книга, Олімпійський куточок, Олімпійське лелечення, конкурс на кращий твір та малюнок на олімпійську тематику, Олімпійські перерви, змагання «Олімпійська миля», Олімпійські фестивалі та Олімпійський калейдоскоп, створення Олімпійських музеїв або кабінетів, лекції про олімпійський рух) мають стабільний розвиток, якісно вирішують її завдання. Адаптація цих проектів до вимог часу сприятиме підвищенню ефективності олімпійської освіти.

#OlympicLab – це нова форма олімпійської освіти, проект, який відповідає сучасному запиту суспільства і є доступним для всіх бажаючих дізнатися більше про олімпійський рух і спорт. Змістовно проект має багатоаспектний характер та базується на культурно-освітній програмі Юнацьких Олімпійських ігор (ЮОІ), що затверджено у 2010 р., починаючи з перших літніх ЮОІ в Сингапурі.

Проект #OlympicLab містить шість змістових модулів:

- Ментальне тренування;
- Здоровий спосіб життя;

- Загальнолюдські та олімпійські цінності;
- Чат з чемпіонами та лідерські якості;
- Волонтерство;
- Основи бізнесу та кар'єри.

Проект було створено у 2016 р. та реалізовано за підтримки НОК України його регіональними відділеннями по всій території країни. Слід зазначити, що грант і патронат Міжнародного олімпійського комітету (МОК) проект #OlympicLab отримував протягом 2016-2017 рр. У 2016 р. #OlympicLab було визнано МОК одним із п'яти найуспішніших проектів програми «Young Change-Makers+»^{*}.

На сайті НОК України розміщено інструктивну та методичну інформацію про кожен з модулів. Для зручності та наочності, полегшення роботи регіональних відділень було створено відеозразки на основі проведених «модельних» заходів з усіх модулів проекту.

Основними завданнями проекту #OlympicLab є поширення ідей олімпізму, інформації про результати олімпійців та спортсменів високого рівня, формування у молоді системи знань про олімпійський рух, ознайомлення учасників із олімпійськими цінностями, залучення учасників проекту до занять спортом, виховання молоді на олімпійських цінностях, оновлення форм олімпійської освіти. Серед переваг проекту слід відмітити варіативність контенту, гнучкість проекту та інноваційність модулів, які відповідають вимогам часу.

Із метою оцінки результатів впровадження інноваційної форми олімпійської освіти – проекту #OlympicLab – було проведено онлайн опитування представників усіх регіональних відділень НОК України. Воно складалося з питань оцінювання ефективності впровадження проекту загалом та його окремих модулів. Метою опитування також було виявлення ефективності вирішення завдань проекту та оцінка його характерних рис.

Загальна оцінка ефективності впровадження проекту, на думку представників регіональних відділень НОК України, становить 8,9 бала (при максимальній оцінці 10) (табл. 1). Слід зазначити, що половина регіональних відділень оцінили ефективність проекту у 10 балів.

Найефективнішими модулями відповідно до результатів опитування стали «Чат з чемпіонами та лідерські навички» і «Загальнолюдські та олімпійські цінності» із оцінкою 9,19 бала. Найнижчу оцінку отримав модуль «Основи бізнесу та кар'єри» – 8,19 бала. Узагальнюючи результати опитування про ефективність окремих модулів проекту #OlympicLab, встановлено, що за певної відмінності в оцінках різних регіональних відділень, має місце незначне їх коливання (див. табл. 1).

^{*} Програму «Young Change-Makers +» започатковано наприкінці 2015 р., головною метою її є залучення молодих лідерів змін минулих ЮОІ до активної популяризації олімпійського руху та його сталого розвитку.

Таблиця 1. Оцінка ефективності проекту #OlympicLab та його модулів

Відділення НОК України	Загальна оцінка проекту #OlympicLab	Модуль					
		Здоровий спосіб життя	Загальнолюдські та олімпійські цінності	Ментальне тренування	Чат з чемпіонами та лідерські навички	Основи бізнесу та кар'єри	Волонтерство
Вінницьке	10	10	10	10	10	10	10
Волинське	10	9	9	8	9	8	9
м. Горішні Плавні	10	10	10	10	10	10	10
Дніпропетровське	10	9	7	7	9	8	6
Донецьке	10	8	9	8	9	8	8
Житомирське	10	10	10	10	10	10	10
Закарпатське	10	9	9	8	8	8	8
Запорізьке	10	10	10	10	10	10	10
Івано-Франківське	10	7	7	7	8	9	8
м. Київ	10	10	10	10	10	10	10
Київської області	10	10	10	10	10	10	10
Кропивницьке	10	8	10	9	7	5	7
Луганське	9	10	10	8	10	8	8
Львівське	9	10	9	9	10	9	9
Миколаївське	8	10	10	10	10	9	10
Одеське	8	7	6	6	6	6	6
Полтавське	10	10	10	10	10	8	7
Рівненське	8	8	8	9	9	6	7
Сумське	8	10	10	10	10	10	10
Тернопільське	8	7	7	7	8	6	8
Харківське	8	10	10	9	10	8	10
Херсонське	7	8	10	6	10	5	8
Хмельницьке	8	9	9	9	9	9	9
Черкаське	8	10	10	10	10	10	8
Чернівецьке	7	7	9	8	7	9	8
Чернігівське	6	10	10	6	10	4	5
Середня оцінка, бал $\bar{x} \pm S$	8,92 ± 1,09	9,04 ± 1,00	9,19 ± 0,93	8,62 ± 1,21	9,19 ± 0,93	8,19 ± 1,42	8,42 ± 1,22

Найбільш ефективним завданням, що вирішується в межах проекту, регіональними відділеннями НОК України визначено спрямованість на ознайомлення з олімпійськими та загальнолюдськими цінностями, яке за результатами опитування, отримало 9,35 бала. Загалом, слід відмітити невелику розбіжність в оцінюванні ефективності вирішення завдань проекту, воно знаходиться в межах 8,73–9,35 бала (рис. 1).

У межах опитування було проведено оцінювання характерних рис проекту #OlympicLab. Так, найважливішою з них, на думку представників регіональних відділень НОК України, є інноваційність модулів проекту. Такі характерні риси як «різноманітність контенту» та «змістовне наповне-

ння проекту» отримали середній бал – 8,81 ± 1,07; «зручність користування контентом» – 8,77 ± 1,3 бала, а «можливість адаптації проведення проекту у різних аудиторіях або містах» – 8,62 ± 1,21 бала (рис. 2).

Отримані в процесі опитування результати свідчать про високу ефективність проекту #OlympicLab, що підтверджено як високими абсолютними балами, так і незначним розкидом результатів оцінювання (середнє відхилення < 1,4). Найвища узгодженість (середнє відхилення становить 0,91) була у відповідях відділень про оцінювання ефективності модуля «Олімпійські та загальнолюдські цінності», який отримав і найвищу оцінку – 9,35 бала. Узагальнена думка представників

Рисунок 1 – Оцінка ефективності завдань проекту #OlympicLab, бали: 10; 9; 8; 7; 6; 5

Рисунок 2 – Оцінка ефективності характерних рис проекту #OlympicLab, бали: 10; 9; 8; 7; 6; 5

регіональних відділень НОК України свідчить про відповідність проекту #OlympicLab потребам практики та вимогам часу. Впровадження інноваційних модулів цього проекту допомагає у поширенні олімпійської освіти та на високому рівні вирішує її основні завдання.

Слід підкреслити, що перед початком опитування представників регіональних відділень НОК України скеровували на оцінювання власне структури та контенту проекту #OlympicLab, а не регіональних особливостей впровадження та успішності проекту в регіоні. Таким чином, отримані показники ефективності інноваційного проекту олімпійської освіти #OlympicLab є безпосередньо оцінками проекту, а не самооцінкою регіональних відділень власних зусиль із впровадження проекту в цілому чи його окремих модулів. При цьому представниками Вінницької, Житомирської та Київської областей, а також відділення м. Києва та м. Горішні Плавні усі показники оцінено найвищим балом – 10. Представники дев'яти регіональних відділень НОК України оцінили ефективність та переваги проекту, вирішення ним завдань олімпійської освіти в межах 9,00–9,95 бала. Нижчу оцінку – 6,16 бала – отримано від представників Одеського регіонального відділення, яку обґрунтовано недостатньою тривалістю та необхідністю

напрацювання більшого досвіду у впровадженні окремих змістових модулів проекту.

Перспективами вдосконалення проекту олімпійської освіти #OlympicLab за результатами опитування можна вважати:

- включення проекту у факультативний розклад занять закладів освіти різного рівня;
- розробку методичних рекомендацій (друковане видання) із деталізованим описом основних завдань та змісту кожного модуля проекту;
- розробку модуля про надання першої медичної допомоги;
- зменшення кількості модулів до чотирьох.

Аналізуючи отримані дані, можна зробити висновок, що проект є успішним, вирішує основні завдання з промоції олімпійського руху та олімпійської освіти, а також має інноваційний контент модулів, які відрізняють #OlympicLab від інших аналогічних проєктів. Проте є необхідність його удосконалення для більш ефективних результатів у майбутньому.

Висновки:

1. Аналіз наукової та методичної літератури, нормативних документів МОК свідчить про важливість олімпійської освіти у розвитку міжнародного олімпійського руху та поширення гуманістичних ідей олімпізму в сучасному суспільстві. Ра-

зом з тим, вимогами часу є розробка, обґрунтування та впровадження інноваційних форм олімпійської освіти.

2. Результати опитування переконливо свідчать про ефективність проекту #OlympicLab в цілому, його окремих модулів та вирішення завдань олімпійської освіти.

3. Перевагами проекту є інноваційність модулів, різноманітність контенту, змістовне їх наповнення, зручність користування контентом та можливість адаптації проведення проекту у різних аудиторіях або містах.

4. Перспективи вдосконалення та реалізації проекту пов'язані із оптимізацією кількості модулів, розробкою нових на вимогу часу та підготовкою друкованих видань методичного та інформаційного характеру.

Перспективи подальших досліджень. Проект #OlympicLab вдосконалюється і розвивається, в наступних дослідженнях планується обґрунтування його реалізації на міжнародному рівні для національних олімпійських комітетів інших країн.

Конфлікт інтересів. Автори заявляють, що відсутній будь-який конфлікт інтересів.

Література

1. *Єрмолова В. М.* Олімпійська освіта: теорія і практика: навч. посіб / В. М. Єрмолова. – К., 2011. – 335 с.
2. *Кострикова К. С.* Механізми імплементації олімпійської освіти в освітній процес школярів / К. С. Кострикова // Вісн. Чернігів. нац. пед. ун-ту. – 2018. – Вип. 152. – С. 96–99.
3. *Матвеев С. Ф.* Олимпийское образование: проблемы и перспективы научных исследований / С. Ф. Матвеев, Л. А. Радченко // Вісн. Запоріж. нац. ун-ту. – 2010. – № 1(3). – С. 165–169.
4. *Савченко В. Г.* Олимпийское образование детей в общеобразовательных школах / В. Г. Савченко, В. В. Бугуйчук, Н. В. Москаленко // «Олімпійський спорт і спорт для всіх»: тези доп. IX Міжнар. наук. конгр. – К., 2005. – С. 30.
5. *Томенко О. А.* Сессии и программы международной олимпийской академии как средство олимпийского образования / О. А. Томенко // Слобожан. наук.-спорт. вісн. – 2013. – № 2. – С. 55–57.
6. *Щербашин Я. С.* Совершенствование внедрения олимпийского образования в учебно-воспитательном процессе детей и молодежи / Я. С. Щербашин // «Олімпійський спорт і спорт для всіх»: тези доп. XIV Міжнар. наук. конгр. – К., 2010. – С. 747.
7. *Agenda 2020* [Internet]. 2018 [cited 2018 Oct. 21]. Available from: <https://www.olympic.org/olympicagenda-2020/>

Literature

1. *Iermolova V. M.* Olympic education: theory and practice: teaching guide / V. M. Iermolova. – Kyiv, 2011. – 335 p.
2. *Kostrykova K. S.* Mechanisms of Olympic education implementation in educational process of school-children / K. S. Kostrykova // Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu. – 2018. – Iss. 152. – P. 96–99.
3. *Matveyev S. F.* Olympic education: issues and prospects of scientific studies / S. F. Matveyev, L. A. Radchenko // Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu. – 2010. – N 1(3). – P. 165–169.
4. *Savchenko V. H.* Olympic education of children in regular schools / V. H. Savchenko, V. V. Buguychuk, N. V. Moskalenko // «Olympic Sport and Sport for All»: tezy dopovidey IX Mizhnarodnoho naukovooho konhresu. – Kyiv, 2005. – P. 30.
5. *Tomenko O. A.* Sessions and programs of the International Olympic Academy as a means of the Olympic education / O. A. Tomenko // Slobozhanskyi nauko-sportyvnyi visnyk. – 2013. – N 2. – P. 55–57.
6. *Shcherbashin Y. S.* Improvement of Olympic education introduction in educational process of children and youth / Y. S. Shcherbashin // «Olympic Sport and Sport for All»: tezy dopovidey XIV Mizhnarodnoho naukovooho konhresu. – Kyiv, 2010. – P. 747.
7. *Agenda 2020* [Internet]. 2018 [cited 2018 Oct. 21]. Available from: <https://www.olympic.org/olympicagenda-2020/>